

บทเรียนด้านการเรียนรู้ บทที่ 7

เรื่อง การตัดสินใจ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ:

แสดงแรงจูงใจและทักษะที่จะเป็นผู้เลี้ยงตนเองได้อย่างประหยัด

ตัวชี้วัด:

ปลูกฝังความฉลาดเฉลียวและความสนใจด้านอาชีพที่มีลักษณะเฉพาะตน

สาระการเรียนรู้:

เกิดการรับรู้วิธีแก้ปัญหาในทางบวก รวมถึงนำไปปฏิบัติและประเมินวิธีเหล่านั้นได้

กลุ่มอายุ:

9-11 ปี

หัวข้อหลัก:

การแก้ปัญหาชีวิตจริง

บทเรียน:

การตัดสินใจ

เวลาที่ใช้ในการสอน:

45 นาที

วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ :

1. เด็กสามารถอธิบายขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างน้อยหนึ่งวิธี
2. เด็กสามารถนำกระบวนการนี้ไปประยุกต์ใช้กับปัญหาได้

อุปกรณ์การสอนที่ต้องการใช้ :

1. กระดาษ
2. ดินสอหรือเครื่องเขียนอื่น ๆ
3. กระดาน
4. ปากกาไวท์บอร์ด

สิ่งที่ผู้สอนต้องเตรียม :

1. อ่านและทำความเข้าใจบทเรียนทั้งบท
2. เตรียมอุปกรณ์การสอนที่ต้องใช้
3. ให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อปัญหาในชีวิตจริงที่เด็กๆ จะต้องแก้ไข

- ปัญหาที่เสนอไว้ในบทเรียนนี้แสดงถึงสถานการณ์อย่างหนึ่งที่เด็กๆ น่าจะนำมาคิด
 - หากครูรู้สึกว่ามีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กในชั้นเรียน หรือวัฒนธรรมของชุมชน ให้ครูเลือกใช้ตามความคิดของครูเป็นหลัก
4. แบ่งเด็กในชั้นเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 5-7 คน จะด้วยวิธีใดก็ได้ตามความเหมาะสม แต่ในแต่ละกลุ่มควรประกอบด้วย นักเรียนที่อ่าน, เขียน, เก่งอย่างน้อยที่สุดหนึ่งคน
 5. ให้แต่ละกลุ่ม ให้เขียนลงบนกระดาษหนึ่งแผ่น ตามตัวอย่างดังต่อไปนี้
 “มารีย์เป็นคนที่ (ใส่ชื่อท้องถิ่น) เป็นเด็กอายุ 13 ปี มีน้องชายสองคน อายุ 5-7 ปี แม่ของมารีย์ป่วยหมอสามารถรักษาอาการป่วยของแม่ได้ แต่มารีย์ไม่รู้ว่าครอบครัวจะเอาเงินมาจากไหนเพื่อจ่ายค่ารักษา พวกเขาไม่มีเงินเก็บ และรายได้ของพ่อก็ต้องจ่ายไปสำหรับอาหารและความจำเป็นพื้นฐานอื่นๆ สำหรับสมาชิก 5 คนในครอบครัว มารีย์ดูแลครอบครัวมาตลอดในระหว่างที่แม่ป่วย เธอจึงมีความชำนาญในการทำกับข้าวและทำความสะอาด มารีย์และครอบครัวของเธอควรทำอะไร”
 6. ให้แต่ละกลุ่มเขียนขั้นตอนการแก้ปัญหาลงบนกระดาษก่อนที่จะเริ่มชั้นเรียนดังต่อไปนี้
 - ก. ทูลขอสติปัญญาและความคิดที่กระจ่างจากพระเจ้า
 - ข. บ่งชี้ตัวปัญหา
 - ค. วิเคราะห์ปัญหา
 - ง. ระดมสมองเพื่อหาทางแก้ไข
 - จ. วิเคราะห์และเลือกทางแก้ปัญหา
 - ฉ. ลองสำรวจวิธีแก้ปัญหาต่างๆ ที่ได้มา
 - ท. เลือกวิธีแก้ 1 วิธี
 7. ครูนำอธิษฐานปิด
 - ขอบคุณพระเจ้าสำหรับโอกาสที่ได้ทำงานร่วมกัน ขอพระองค์และขอการทรงนำในการสอนบทเรียนนี้ ทูลขอให้พระเจ้าช่วยเด็กๆ ให้เข้าใจว่า
 - พระเจ้าทรงรักและห่วงใยเราทุกคน
 - พระองค์ห่วงใยการตัดสินใจทั้งเรื่องเล็ก และเรื่องใหญ่ในแต่ละวัน
 - เราสามารถทูลขอสติปัญญาและการทรงนำได้ เมื่อเราตัดสินใจ
 - สรรเสริญพระองค์สำหรับงานที่พระองค์ทรงทำแล้ว และทำต่อไปในชีวิตของเรา

ขั้นตอนการเรียนการสอน

การนำเข้าสู่บทเรียน:

ครูพูดว่า :

1. “เมื่อเราเกิดปัญหาเราทำอะไรได้บ้างที่เป็นแง่บวก” ให้เวลาเด็กๆ ตอบ หากทำได้ให้ครูแบ่งปันตัวอย่างสักสองสามตัวอย่างจากชีวิตของตนเอง
2. “ฟังดูเป็นความคิดที่ยอดเยี่ยมมากสำหรับการแก้ปัญหา”
3. “แล้วมีอะไรบ้างที่เราอาจทำในแง่ลบเมื่อเกิดปัญหา” ให้เด็กตอบ ครูสนใจให้เด็กๆ พูดเกี่ยวกับความยากลำบากของเขาในการแก้ปัญหา หากเป็นไปได้ครูเล่าถึงการต่อสู้กับปัญหาในชีวิตของครูเองเป็นตัวอย่าง

กิจกรรมการเรียนการสอน:

ครูพูดว่า :

1. “วันนี้เราจะฝึกฝนกระบวนการที่มีรูปแบบซึ่งเราสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาที่ยุ่งยากได้ เราจึงทำงานเป็นกลุ่มเพื่อช่วยกันแก้ปัญหา” ให้เวลาเด็กๆ ที่จะคิดวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ
2. “เด็กๆ ได้แบ่งปันถึงเทคนิคที่ดีมากในการแก้ปัญหา บางครั้งเรารู้สึกว่าปัญหานั้นใหญ่โตเสียจนไม่รู้ว่าเราจะเริ่มต้นคิดหาทางแก้ได้อย่างไร ดังนั้นกิจกรรมของเราในวันนี้คือเราจะฝึกฝนใช้กระบวนการที่มีรูปแบบที่เราจะนำไปใช้แก้ปัญหามาได้จริง” ครูให้คำแนะนำสำหรับเรื่องนี้
3. เด็กๆ จะต้องทำงานกันเป็นกลุ่ม ครูจะมอบปัญหาหนึ่งปัญหาให้เด็กๆ ให้กลุ่มช่วยกันคิดวิธีแก้ปัญหา นั้นๆ ให้เรามาดูว่าขั้นตอนว่ามีอะไรบ้างดังต่อไปนี้
 - ก. เราจะต้องหยุดนิ่งและอธิษฐานขอให้พระเจ้าประทานสติปัญญา และขอทรงช่วยให้เรามีความคิดที่ชัดเจนในการหาวิธีแก้ปัญหา
 - ข. จากนั้นเราจะ “บ่งชี้ตัวปัญหา” ครูจะสมมุติปัญหาขึ้นมาปัญหานั้นคือ “เราทุกคนกำลังกระหายน้ำอย่างมาก”
 - ค. ต่อไปเราจะ “วิเคราะห์ปัญหา” เริ่มจากเราจะต้องถามตัวเราเองว่า อะไรคือเป้าหมายและแรงจูงใจของเรานั้นในปัญหานี้ สำหรับพวกเราในห้องเรียนนี้ เป้าหมายของเราคือดับความกระหาย แรงจูงใจของเราก็คือว่าเรากระหายน้ำ และเรารู้ว่าการดื่มน้ำเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เรามีสุขภาพดี แหม่มทั้งหมดเกี่ยวกับปัญหานี้ที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาคือ
 - มีอะไรที่ดื่มได้บ้าง?
 - เราจะได้สิ่งที่เป็นน้ำจากไหนมากพอสำหรับเราทุกคน?
 - อะไรที่ปลอดภัย?
 - เราทุกคนจำเป็นต้องอยู่ด้วยกันไหม?
 - อื่น ๆ
 - ง. ขั้นตอนต่อไปก็คือ “ระดมความคิดเพื่อหาวิธีแก้” ในระหว่างขั้นตอนนี้สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะร่วมกันแสดงความคิดเห็นทุกอย่างที่ผุดขึ้นมาในความคิด และควรหาตัวแทนที่จะจดบันทึกความคิดเห็นทั้งหมดที่มีผู้แบ่งปันไว้ แม้ว่าอาจจะดูเป็นเรื่องเล็กน้อยก็ตาม

4. “กลุ่มไหนมีความคิดเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาการหิวน้ำของเราอย่างไรบ้าง?”
(ให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ)
5. “เราจะเคลื่อนไปสู่ขั้นตอนต่อไปในการแก้ปัญหา หลังจากที่ได้เขียนรายการทางเลือกที่เป็นไปได้แล้วเราจะมาวิเคราะห์วิธีเหล่านั้นโดยการตั้งคำถามดังต่อไปนี้คือ
 - ก. วิธีนี้จัดการกับปัญหานี้ได้ทุกแง่มุมหรือไม่?
 - ข. วิธีนี้เป็นที่พอพระทัยของพระเจ้าหรือไม่?
 - จะเป็นที่พอพระทัยของพระเจ้าไหม? หากเราตัดสินใจว่าทางเลือกที่ดีที่สุดคือขโมยน้ำจากเพื่อนบ้านของเราคงไม่เป็นที่พอพระทัยแน่ ดังนั้นหากวิธีนั้นเป็นทางเลือกหนึ่งที่เรายอมรับได้ในรายการเราควรจะต้องลบทิ้ง
 - ค. วิธีนี้ปฏิบัติได้จริงหรือไม่?
 - ลองใส่ตัวอย่างวิธีแก้ที่นำไปปฏิบัติไม่ได้ในการหาน้ำดื่มในพื้นที่ของเด็กๆ
 - ต้องเลี้ยงโดยไม่จำเป็นหรือไม่?
(ขณะที่นักเรียนทำงานในขั้นตอนนี้ ให้ได้วิธีที่นักเรียนรู้ว่าเป็นวิธีที่เลือกที่ไม่ดี จากนั้นให้สำรวจดูรายการที่เหลือ แล้วเลือกวิธีสองวิธีที่ควรค่าแก่การนำมาศึกษาในรายละเอียด)
6. ขั้นตอนต่อไปของเราก็คือ “สำรวจวิธีการแก้ปัญหาสองวิธีที่เลือกมาโดยละเอียด” เรามาตอบคำถามดังต่อไปนี้
 - ก. วิธีนี้นำไปปฏิบัติใช้ได้อย่างไร?
 - ข. มีขั้นตอนอะไรบ้างที่จำเป็น?
 - ค. มีใครที่จะต้องเกี่ยวข้องด้วยบ้าง?
 - ง. มีความช่วยเหลือหรือแหล่งทรัพยากรใดบ้างที่อาจต้องนำมาเสริม?

หลังจากตอบคำถามเหล่านี้แล้ว ให้เด็กเลือกวิธีสุดท้ายวิธีเดียวสำหรับแก้ไขปัญหา

ขณะที่ครูอธิบายกระบวนการนี้ให้แก่เด็กนักเรียนครูต้อง:

 - ก. ให้เด็กนักเรียนช่วยหาตัวอย่างไปด้วยในแต่ละขั้นตอน
 - ข. เขียนขั้นตอนและคำถามที่สำคัญบนกระดาน
 - ค. เมื่อครูรู้สึกว่านักเรียนเข้าใจกระบวนการนั้นแล้ว

เมื่อครูพูดจบให้นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อแก้ปัญหา

 - ก. ครูแจกกระดาษหนึ่งแผ่นซึ่งเขียนปัญหาไว้ด้านบนให้แต่ละกลุ่ม นักเรียนที่ครูส่งกระดาษให้จะเป็นผู้เริ่มโดยการอ่านออกเสียงปัญหาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง แล้วนักเรียนคนนี้จะเตรียมจดบันทึกคำตอบและความคิดที่กลุ่มอภิปรายร่วมกันไว้
 - ข. ให้กลุ่มช่วยกันทำตามขั้นตอนแต่ละขั้นในการแก้ไขปัญหาตามที่ได้อภิปรายไว้ให้สมบูรณ์
 - ค. ครูบอกดีกว่าอย่าลืมที่จะ :
 - ตั้งใจฟังความคิดของทุกคนในกลุ่ม
 - เคารพความคิดและความเห็นของกันและกัน

- อุดหนุนเพื่อนที่กำลังเขียน เพราะบางครั้งเพื่อนอาจจะจดคำอธิบายไม่ทัน
- ง. หากกลุ่มใดทำเสร็จก่อน กลุ่มนั้นอาจจะช่วยกันเขียนรายการปัญหาหรือสถานการณ์ในชีวิตจริงโดยใช้ขั้นตอนที่เรียนมาในการแก้ไขปัญหา
ปัญหาที่นักเรียนจะช่วยกันแก้ไขในกลุ่มคือ เรื่องของมารีย์เรื่องราวมีดังต่อไปนี้

“มารีย์(หรือเปลี่ยนใช้ชื่อที่เหมาะสมกับท้องถิ่น) เป็นเด็กหญิงมีอายุ 13 ปี มีน้องชายสองคนอายุ 5 ปี และ 7 ปี แม่ของมารีย์ป่วยหนัก มารีย์รู้ว่าหมอจะรักษาอาการป่วยของแม่ได้ แต่ไม่รู้ว่าจะครอบครัวของเธอจะหาเงินที่ไหนมาจ่ายค่ารักษา พวกเขาไม่มีเงินเก็บและรายได้ของพ่อก็ต้องใช้จ่ายเป็นค่าอาหารและความจำเป็นพื้นฐานสำหรับครอบครัวที่สมาชิก 5 คน มารีย์ทำกับข้าวและทำความสะอาดเก่ง เพราะเธอได้เรียนรู้การดูแลครอบครัวระหว่างที่คุณแม่ป่วย มารีย์และครอบครัวของเธอควรทำอย่างไร” ให้เด็กช่วยกันอธิบายตามขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น

ขณะที่กลุ่มทำงาน ให้ครูปฏิบัติดังนี้

- ครูเดินเวียนรอบห้องและช่วยแนะนำ
- ครูถามคำถามที่ช่วยให้กลุ่มก้าวหน้าไปในกระบวนการแก้ปัญหา
- เป้าหมายของครูคือช่วยชี้แนะนักเรียน ขณะเดียวกันก็ให้โอกาส เขาแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

การสรุปการเรียนรู้ :

ครูขอให้แต่ละกลุ่มแบ่งปันวิธีแก้ปัญหาของแต่ละกลุ่ม และให้อธิบายด้วยว่าเหตุใดจึงเป็นวิธีแก้ที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหา

การประเมินผลของครู:

(กิจกรรมใดที่ได้ผลดี? กิจกรรมใดที่ได้ผลไม่ดี? ฉันจะเตรียมบทเรียนครั้งต่อไปให้ดีขึ้นได้อย่างไร?)

[illegible]

การประเมินผลผู้เรียน:

[illegible]